

Laidiens: **14.04.2016., Nr. 72**
Oficiālās publikācijas Nr.: **2016/72.2**

Ministru kabineta noteikumi Nr.206

Rīgā 2016. gada 5. aprīlī (prot. Nr. 16 5. §)

Liftu un to drošības sastāvdaļu projektēšanas, ražošanas un liftu uzstādīšanas un atbilstības novērtēšanas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar likuma
"Par atbilstības novērtēšanu"
7. panta pirmo un otro daļu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka liftu un liftu drošības sastāvdaļu būtiskās prasības un to ievērošanas uzraudzības mehānismu, kā arī kārtību, kādā veicama tirgus uzraudzība.
2. Noteikumos lietoti šādi termini:
 - 2.1 lifts – celšanas iekārta, kuras transportieris pārvietojas pa nekustīgām vadotnēm leņķī, kas attiecībā pret horizontāli ir lielāks par 15 grādiem, vai celšanas iekārtas, kas pārvietojas pa nemainīgu kursu, arī ja tās nepārvietojas pa stingrām vadotnēm;
 - 2.2. kabīne – lifta daļa, kas balsta cilvēkus un (vai) kravas, lai tos paceltu vai nolaistu;
 - 2.3. lifta paraugs – ar objektīviem tehnisko parametru raksturotājiem definēts reprezentatīvs lifts, kura tehniskajā dokumentācijā norādīts, kādā veidā lifti, kuri atbilst reprezentatīvajam liftam un kuros izmantotas identiskas lifta drošības sastāvdaļas, atbildīs attiecīgajām veselības un drošības pamatprasībām;
 - 2.4. piedāvāt tirgū – saimnieciskās darbības ietvaros piegādāt lifta drošības sastāvdaļas par atlīdzību vai bez tās izplatīšanai vai lietošanai Eiropas Savienības tirgū;
 - 2.5. laist tirgū – pirmo reizi piedāvāt lifta drošības sastāvdaļas Eiropas Savienības tirgū, bet attiecībā uz liftiem, veicot saimniecisko darbību par samaksu vai bez tās, – piegādāt liftu lietošanai Eiropas Savienības tirgū;
 - 2.6. uzstādītājs – fiziska vai juridiska persona, kas ir atbildīga par lifta projektēšanu, ražošanu, uzstādīšanu un laišanu tirgū;
 - 2.7. ražotājs – fiziska vai juridiska persona, kas ražo vai uzstāda lifta drošības sastāvdaļas, projektē vai ražo un tirgo tās ar savu nosaukumu vai preču zīmi;
 - 2.8. pilnvarotais pārstāvis – fiziska vai juridiska persona, kas reģistrēta Eiropas Savienībā un ir saņēmusi uzstādītāja vai ražotāja rakstisku pilnvaru rīkoties tā vārdā attiecībā uz konkrētiem uzdevumiem;

- 2.9. importētājs – fiziska vai juridiska persona, kas veic saimniecisko darbību Eiropas Savienībā un laiž Eiropas Savienības tirgū kādas trešās valsts lifta drošības sastāvdaļas;
- 2.10. izplatītājs – fiziska vai juridiska persona piegādes ķēdē, kas nav ražotājs vai importētājs un kas piedāvā lifta drošības sastāvdaļas tirgū;
- 2.11. iesaistītās personas – uzstādītājs, ražotājs, pilnvarotais pārstāvis, importētājs un izplatītājs;
- 2.12. tehniskā specifikācija – dokuments, kas nosaka tehniskās prasības, kurām atbilst lifts vai lifta drošības sastāvdaļa;
- 2.13. paziņotā institūcija – nacionālās akreditācijas institūcijas akreditēta liftu un lifta drošības sastāvdaļu atbilstības novērtēšanas institūcija, kura ir paziņota Eiropas Komisijai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā izveido paziņošanas komisiju, kā arī kārtību, kādā komisija pieņem lēmumu un paziņo Eiropas Komisijai par atbilstības novērtēšanas institūcijām, kas veic atbilstības novērtēšanu reglamentētajā sfērā, vai citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas paziņota liftu un to drošības sastāvdaļu atbilstības novērtēšanas institūcija;
- 2.14. atsauksana – ikviens pasākums, kura mērķis ir panākt lifta demontēšanu un drošu utilizēšanu, bet attiecībā uz lifta drošības sastāvdaļām atsauksana ir jebkurš pasākums, kura mērķis ir saņemt atpakaļ lifta drošības sastāvdaļu, kas jau ir bijusi pieejama uzstādītājam vai galalietotājam;
- 2.15. izņemšana no tirgus – ikviens pasākums, kura mērķis ir novērst, ka lifta drošības sastāvdaļa piegādes ķēdē tiek piedāvāta tirgū;
- 2.16. CE atbilstības marķējums – zīme, ar ko ražotājs norāda, ka lifts atbilst piemērojamām prasībām, kuras ir noteiktas normatīvajos aktos, kas paredz izstrādājumu marķēšanu ar šo zīmi.
3. Noteikumi attiecas uz liftiem, kurus pastāvīgi izmanto ēkās un būvniecībā un kuri paredzēti, lai pārvietotu:
- 3.1. cilvēkus;
- 3.2. cilvēkus un kravas;
- 3.3. tikai kravas, ja liftā kravas pārvietošanai cilvēks var iekļūt bez grūtībām un iekārtas iekšpusē vai citā vietā, ko var aizsniegt lifta iekšpusē esošs cilvēks, ir vadības ierīces.
4. Noteikumi attiecas uz šādām lifta drošības sastāvdaļām:
- 4.1. šahtas durvju slēgierīcēm;
- 4.2. ierīcēm, kas novērš kabīnes krišanu vai nekontrolētu kustību;
- 4.3. ātruma ierobežotājiem;
- 4.4. enerģiju uzkrājošiem trieciena amortizatoriem:
- 4.4.1. ar nelineāru efektu;
- 4.4.2. ar atgriezeniskās kustības slāpēšanu;
- 4.5. enerģiju izkliedējošiem trieciena amortizatoriem;
- 4.6. drošības ierīcēm, kas piestiprinātas hidrauliskā spēka kontūra pacēlājam, lai novērstu krišanu;
- 4.7. drošības slēdžiem ar elektroniskām sastāvdaļām.

5. Noteikumi neattiecas uz:

5.1. pacelšanas iekārtām, kuru ātrums nepārsniedz 0,15 m/s;

5.2. būvlaukumu pacēlājiem;

5.3. trošu ceļiem, tostarp trošu dzelzceļiem;

5.4. liftiem, kas īpaši projektēti un ražoti militārām vajadzībām vai likumā "Par policiju" noteikto iestāžu vajadzībām;

5.5. pacelšanas iekārtām, no kurām iespējams veikt darbu;

5.6. šahtās lietotajām pacelšanas iekārtām;

5.7. pacelšanas iekārtām, kas paredzētas izpildītāju pacelšanai izrāžu laikā;

5.8. pacelšanas iekārtām, kas ierīkotas transportlīdzekļos;

5.9. pacelšanas ierīcēm, kas pievienotas iekārtām un paredzētas tikai un vienīgi nokļūšanai darba vietā, tostarp mašīnas tehniskās apkopes un pārbaudes punktus;

5.10. zobstieņa un zobrata tipa pacēlājiem;

5.11. eskalatoriem un mehāniskajiem celiņiem.

6. Uz liftiem, kuriem drošības prasības ir noteiktas citos normatīvajos aktos, šajos noteikumos noteiktās drošības prasības attiecas tiktāl, ciktāl tās nav pretrunā ar tajos noteiktajām drošības prasībām.

7. Par lifta drošības sastāvdaļu piedāvāšanu tirgū neuzskata:

7.1. lifta drošības sastāvdaļu ievēšanu Latvijā, ja saņēmējs ir ražotāja pilnvarots pārstāvis, kuram uzticēts attiecīgo sastāvdaļu pirms piedāvāšanas tirgū sagatavot atbilstoši šo noteikumu prasībām;

7.2. lifta drošības sastāvdaļu ievēšanu Latvijā apstrādei vai pilnveidošanai, lai pēc tam to izvestu no Latvijas;

7.3. lifta drošības sastāvdaļu izgatavošanu Latvijā izvešanai uz citām valstīm.

8. Piedāvāt tirgū var tikai šo noteikumu prasībām atbilstošus liftus un to drošības sastāvdaļas. Ja piemērojamo standartu prasības projektēšanas un izgatavošanas stadijā tiek ievērotas un tas ir apliecināts ar šajos noteikumos noteiktajām atbilstības apliecināšanas procedūrām, uzskatāms, ka šo noteikumu 3. nodaļā minētās prasības ir ievērotas.

9. Šo noteikumu prasības neattiecas uz tirdzniecības izstādēs, izstādēs vai demonstrācijās demonstrētiem liftiem vai lifta drošības sastāvdaļām, ja par to neatbilstību ir skaidri norādīta informācija, kurā arī norādīts, ka tie netiks laisti tirgū vai piedāvāti tirgū, kamēr nebūs nodrošināta to atbilstība. Demonstrāciju laikā ir jāveic atbilstoši drošības pasākumi cilvēku aizsardzībai.

10. Lifta uzstādītājs, projektējot, ražojot un uzstādot liftus, un lifta drošības sastāvdaļu ražotājs, projektējot un izgatavojot lifta drošības sastāvdaļas, papildus šo noteikumu prasībām ievēro būtiskās drošības un nekaitīguma prasības, kas noteiktas normatīvajos aktos par mašīnu drošību.

11. Lifts vai lifta drošības sastāvdaļa, kas atbilst piemērojamiem standartiem (vai to daļām), uz kuriem publicētas atsauces Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī (turpmāk – piemērojamie standarti), uzskatāma par atbilstošu šo noteikumu 3. nodaļā minētajām būtiskajām drošuma prasībām, kuras aptver piemērojamie standarti.

12. Nacionālā standartizācijas institūcija publicē savā tīmekļvietnē sarakstu ar piemērojamiem standartiem, kas adaptēti nacionālo standartu statusā.

13. Lai garantētu atbilstošu lifta darbību un drošu tā lietošanu, lifta uzstādītājs nodrošina tehniskās informācijas apmaiņu ar personu, kas ir atbildīga par būvdarbiem ēkā vai būvē, kurā liftu paredzēts uzstādīt.

14. Tirgus uzraudzības iestāde, kas veic liftu un lifta drošības sastāvdaļu tirgus uzraudzību, šo noteikumu izpratnē ir Patērētāju tiesību aizsardzības centrs.

2. Iesaistīto personu pienākumi

15. Pēc tirgus uzraudzības iestādes pieprasījuma iesaistītās personas sniedz informāciju par šo noteikumu 4. punktā minētajām lifta drošības sastāvdaļām, norādot:

15.1. visas iesaistītās personas, kuras tām ir piegādājušas lifta drošības sastāvdaļas;

15.2. visas iesaistītās personas, kurām tās ir piegādājušas lifta drošības sastāvdaļas.

16. Iesaistītās personas nodrošina šo noteikumu 15. punktā minētās informācijas pieejamību tirgus uzraudzības iestādei 10 gadus pēc tam, kad tām piegādātas vai tās ir piegādājušas lifta drošības sastāvdaļas.

2.1. Uzstādītāju pienākumi

17. Laižot tirgū liftu, uzstādītājs nodrošina, ka tas ir projektēts un ražots atbilstoši šo noteikumu 3. nodaļā minētajām būtiskajām prasībām.

18. Uzstādītājs sagatavo tehnisko dokumentāciju un veic šo noteikumu 110. punktā minēto attiecīgo atbilstības novērtēšanas procedūru vai nodrošina tās veikšanu.

19. Ja atbilstības novērtēšanas procedūrā ir pierādīts, ka lifts atbilst šo noteikumu prasībām, uzstādītājs sagatavo atbilstības deklarāciju, nodrošinot, ka tā ir pievienota liftam, un marķē liftu ar CE atbilstības marķējumu.

20. Uzstādītājs glabā tehnisko dokumentāciju, atbilstības deklarāciju un, ja nepieciešams, atbilstību apliecinošo dokumentāciju 10 gadus pēc lifta laišanas tirgū.

21. Uzstādītājs, ja nepieciešams, izskata un reģistrē sūdzības par tirgū laistajiem un piedāvātajiem liftiem, kā arī izmeklē liftu neatbilstības gadījumus, ievērojot, ka tiek nodrošināta patērētāju veselības un drošības aizsardzība.

22. Uzstādītājs nodrošina, ka uz uzstādītā lifta ir tipa, partijas vai sērijas numurs vai cits identifikācijas elements.

23. Uzstādītājs uz lifta norāda savu nosaukumu vai reģistrētu preču zīmi un kontaktadresi, kur var sazināties ar uzstādītāju.

24. Uzstādītājs nodrošina, ka liftam ir pievienota šo noteikumu 109. punktā minētā lietošanas instrukcija valsts valodā.

25. Ja uzstādītājs uzskata vai tam ir iemesls uzskatīt, ka lifts, kuru tas ir laidis tirgū, neatbilst šo noteikumu prasībām, tas nekavējoties veic nepieciešamās korektīvās darbības, lai panāktu lifta atbilstību. Ja lifts rada apdraudējumu, uzstādītājs nekavējoties par to informē tirgus aizsardzības iestādi, norādot detalizētu informāciju par neatbilstību un veiktajiem pasākumiem, lai neatbilstību novērstu.

26. Pēc tirgus uzraudzības iestādes pieprasījuma uzstādītājs sniedz visu nepieciešamo informāciju un dokumentāciju valsts valodā, lai pierādītu lifta atbilstību, un sadarbojas ar tirgus uzraudzības iestādi, lai novērstu

tirgū laisto liftu radīto risku.

2.2. Ražotāja pienākumi

27. Šo noteikumu izpratnē importētāju un izplatītāju uzskata par ražotāju un tam ir šajā nodaļā noteiktie pienākumi, ja tas laiž tirgū lifta drošības sastāvdaļas ar savu vārdu vai preču zīmi vai izmaina tirgū laistās lifta drošības sastāvdaļas tā, ka tas var ietekmēt to atbilstību šo noteikumu 3. nodaļā minētajām būtiskajām prasībām.
28. Laižot tirgū lifta drošības sastāvdaļas, ražotājs nodrošina, ka tās ir projektētas un ražotas atbilstoši šo noteikumu 3. nodaļā minētajām būtiskajām prasībām.
29. Ražotājs lifta drošības sastāvdaļām sagatavo tehnisko dokumentāciju un veic attiecīgo šo noteikumu 110. punktā minēto atbilstības novērtēšanas procedūru vai nodrošina, ka tā ir veikta.
30. Ja ar atbilstības novērtēšanas procedūru ir pierādīts, ka lifta drošības sastāvdaļas atbilst šo noteikumu prasībām, ražotājs sagatavo atbilstības deklarāciju un marķē lifta drošības sastāvdaļas ar CE atbilstības marķējumu.
31. Ražotājs glabā tehnisko dokumentāciju, atbilstības deklarāciju un, ja nepieciešams, atbilstību apliecinājošo dokumentāciju 10 gadus pēc lifta drošības sastāvdaļu laišanas tirgū.
32. Ja lifta drošības sastāvdaļas tiek ražotas sērijveidā, ražotājs izstrādā kontroles procedūras, lai nodrošinātu to atbilstību šo noteikumu prasībām, un ņem vērā izmaiņas lifta drošības sastāvdaļu konstrukcijā vai raksturlielumos, kā arī piemērojamos standartos vai citās tehniskajās specifikācijās, uz kuru pamata ir apliecināta lifta drošības sastāvdaļu atbilstība šo noteikumu prasībām.
33. Ja nepieciešams izvērtēt lifta drošības sastāvdaļu radīto risku, ražotājs patērētāju veselības un drošības aizsardzības nolūkā testē un izvērtē tirgū piedāvātās lifta drošības sastāvdaļas, reģistrē sūdzības un informāciju par neatbilstošām un no tirgus atsauktām lifta drošības sastāvdaļām, kā arī informē izplatītājus par minēto darbību veikšanu.
34. Ražotājs nodrošina, ka tirgū laisto lifta drošības sastāvdaļu marķējumā ir norādīts tips, partijas vai sērijas numurs, vai tām ir cits identifikācijas elements. Ja lifta drošības sastāvdaļas izmērs vai īpatnības to neļauj, ražotājs šo informāciju norāda uz CE atbilstības marķējuma.
35. Ražotājs uz lifta drošības sastāvdaļām vai, ja tas nav iespējams, uz CE atbilstības marķējuma norāda savu nosaukumu vai reģistrētu preču zīmi un kontaktadresi, kur var sazināties ar ražotāju.
36. Ražotājs nodrošina, ka lifta drošības sastāvdaļām pievienota šo noteikumu 108. punktā minētā uzstādīšanas un lietošanas instrukcija, kā arī informācija valsts valodā.
37. Ražotājs, kurš uzskata vai kuram ir pamats uzskatīt, ka lifta drošības sastāvdaļas, kuras tas ir laidis tirgū, neatbilst šo noteikumu prasībām, nekavējoties veic korektīvās darbības, lai nodrošinātu lifta drošības sastāvdaļu atbilstību šo noteikumu prasībām vai, ja nepieciešams, lai atsauktu vai izņemtu tās no tirgus. Ja lifta drošības sastāvdaļas rada risku, ražotājs nekavējoties par to informē tirgus uzraudzības iestādi, norādot detalizētu informāciju, jo īpaši par neatbilstību un veiktajām korektīvajām darbībām.
38. Pēc tirgus uzraudzības iestādes pieprasījuma ražotājs tai sniedz visu nepieciešamo informāciju un dokumentāciju valsts valodā, lai pierādītu lifta drošības sastāvdaļu atbilstību šo noteikumu prasībām.
39. Pēc tirgus uzraudzības iestādes pieprasījuma ražotājs sadarbojas ar tirgus uzraudzības iestādi, lai novērstu tirgū laisto lifta drošības sastāvdaļu radīto risku.